

PRENOVLJENEMU CITRARJU NA POT

Slovenski citrar v svojem petnajstletnem obdobju spet izhaja nekoliko prenovljen.

Naj povzamem na kratko zgodovino izhajanja našega društvenega biltena – časopisa Slovenski citrar. Prva številka je izšla na enem samem velikem listu v obliki dnevnega časopisa aprila leta 2000, kmalu za tem, poleti istega leta je izšla še druga številka. Že naslednje leto se časopis s štirih strani razširi na dve poli papirja, torej na osem strani in čez nekaj let se spet malce »odebeli«. Leta 2007 se časopis iz »kavarniškega« formata prelevi v obliko revije v A4 formatu in iz črno-bele tehnike v letih 2011/12 postopoma pridobiva barvne fotografije. Skoraj vsako leto smo izdali dve številki, tako je pričujoča številka že šestindvajseta.

Ne bom vas spraševal kako vam je novi SC všeč. Enim bo, drugim ne. Prav je, da poleg vsebine, ki jo vse bolj ustvarjajo mlade citrarke, pokaže svežo, malo bolj razgibano podobo tudi po oblikovni plati. So bile številke SC, ki sem jih skoraj v celoti napisal sam. Zdaj se delež mojih prispevkov počasi zmanjšuje in na »sceno« prihajajo nove citrarske »novinarke«. Velik delež pri urejanju časopisa in zbiranju člankov od različnih avtorjev ima tokrat Janja Brlec. Naj se ji pridruži še kdo, da bomo res lahko oblikovali pravi uredniški odbor Slovenskega citrarja. S to številko se tudi poslavljamo od časopisnega znaka – risbe citrarja v glavi časopisa. Na zadnji strani objavljamo celotno perorisbo avtorja Ivana Zupanca iz Ljubljane, ki nam je vsa ta leta svojo umetnino dobrodušno dajal na razpolago. Hvala za to in za vse njegove številne prispevke, ki jih je in še bo objavjal v našem časopisu.

Naj vam igranje in poslušanje citer popestri »dolgo vroče« poletje!

Peter Napret

CITRARSKO DRUŠTVO SLOVENIJE

SLOVENSKI
CITRAR

INTERVJU S HARALDOM OBERLECHNERJEM

Harald Oberlechner je zelo priznan profesor citer, ki prihaja iz St. Johanna pri Kitzbühlu. Poučuje na salzburškem Mozarteumu in na Tiroler Landeskonservatoriju v Innsbrucku. Povprašala sem ga o njegovih začetkih na citrah, poučevanju, njegovih izkušnjah ...

- Kdaj ste se prvič srečali s citrami in zakaj ravno ta instrument?

Citre niso bile moj prvi instrument. Že prej sem dve leti igral kljunasto flavto na glasbeni šoli. Nato sem pričel razmišljati, kaj bi še lahko igral. Moj profesor flavte je igral tudi citre. Večkrat sem poslušal druge učence citer, kako igrajo. Predvsem en učenec je bil zelo dober in je bil samo dve leti starejši od mene. Tako sem se navdušil za citre.

- Ali so tudi vaši starši igrali kakšen instrument?

Ne, moji starši niso igrali nobenega instrumenta. Moja sestra je igrala kitaro, moj brat pa je igral klavir in flavto. Ne prihajam iz glasbene družine. Da sem izbral citre, je bilo naključje, ker je moj profesor igral le-te.

- Pri komu ste se učili citer?

Učil sem se pri g. Leonhardu Schipflingerju na glasbeni šoli v St. Johannu. Pri njem sem se tako s sedmimi leti pričel učiti kljunasto flavto, pri devetih sem pričel še s citrami in nekje pri petnajstih sem pričel še z iganjem kromatične harmonike. Poleg naštetih instrumentov je igral tudi kitaro, vendar me te ni poučeval. Na kitari znam zaigrati samo akorde, ki sem se jih naučil sam, predvsem za namene v ljudski glasbi. Najbrž bolje poznate učiteljevega sina Wolfganga Schipflingerja, ki sem ga tudi sam poučeval.

- Kako ste nadaljevali s šolanjem?

Do 18. leta sem poleg šole, kasneje splošne gimnazije, obiskoval glasbeno šolo. Po maturi sem se vpisal na študij glasbe v Innsbrucku.

- Na katere instrumente znate igrati?

Na citre, gumbno harmoniko, kljunasto flavto ter kitaro, vendar samo akorde. V času študija sem kot drugi instrument izbral trobento. Sam sem se učil igranja na klavir, predvsem improviziram rad. Sedaj največ igram citre, pa tudi kljunasto flavto skupaj s svojim devetletnim sinom.

- Na katere citre igrate?

Različne. Zelo rad igram na tradicionalne citre, najpogosteje na harfne citre Adolfa Meinla, očeta Urlike Meinel. Te citre imajo značilen tradicionalen zven, ki je mehak in topel. Poleg teh imam tudi psalterne citre (Ernst Volkmann), altovske citre Petra Zieglerja, skupaj z ženo imava tudi Kleitscheve diskantne in E-citre. Trenutno veliko igram na E-citre in harfne citre.

- Poučujete na salzburškem Mozarteumu in na konzertavoriju v Innsbrucku. Ste prej poučevali še kje drugje?

Prej sem poučeval tudi na glasbeni šoli, in sicer tri leta. To sem moral kasneje pustiti, ker sem na konzertatoriju dobil delovno mesto. Vse skupaj bi bilo potem preveč. Tudi sedaj ne bi imel časa, čeprav bi to z veseljem počel.

- Katero glasbo igrate najraje?

Nisem opredeljen. Rad igram vse zvrsti. Odraščal sem z ljudsko glasbo. Moji starši so namreč poslušali veliko ljudskih pesmi. V glasbeni šoli sem prav tako igral večinoma ljudsko glasbo. Kasneje med študijem sem se srečal še z ostalimi zvrstmi: staro, moderno glasbo. Po študiju sem se sam poglobil in spoznaval področje jazza. V tem času ni bilo nobenega profesorja, ki bi poučeval to zvrst. Trenutno zelo rad igram jazz, poleg tega pa tudi ostale zvrsti. Na koncertih vedno igram tudi staro, moderno in ljudsko glasbo.

- Katero glasbo poslušate v prostem času?

Največkrat jazz.

- Imate veliko koncertov?

Načeloma nimam veliko koncertov. Moram pa tudi reči, da pravzaprav nimam veliko časa za koncertiranje. Moj temeljni poklic je poučevanje, moj drugi pa družina. Včasih nastopam tudi v skupini Psalteria, ki obstaja že približno 20 let. Igram tudi v jazz triu skupaj s kontrabasistom in pevko. Trenutno igram v duu s pevko v okviru nekega projekta. Izvajava predvsem gospel skladbe.

- Imate tudi svojo založbo. Nam lahko poveste kaj o tem?

Založbo smo ustanovili leta 1991. V tistem času je bilo relativno malo literature za citre. Poleg tega sem sam vedno več komponiral in aranžiral. Ženo sva razmišljala, kaj naj narediva, ali naj vedno samo kopirava in »podarjava« note. Odločila sva se, da je bolje, da uradno ustanoviva založbo, in sicer skupaj z Günterjem Andrichom. Na začetku je to zelo dobro funkcioniralo. Bila sva tudi že precej znana in oba sva že poučevala na konzervatoriju v Innsbrucku. Sprva smo aranžirali in komponirali samo mi trije, kasneje pa so se pridružili še drugi. Vsega skupaj je do sedaj nastalo nekje 80 notnih zvezkov in približno polovico od teh sva napisala midva. Žal pa ni veliko notnih zvezkov z zgoščenko. To je naš cilj za prihodnost. Pri drugih instrumentih je to nekaj povsem običajnega.

- Kako gledate na razvoj citrarstva v Sloveniji in na splošno?

S citrarstvom v Sloveniji sem seznanjen predvsem v zadnjih letih. Vem, da je v Sloveniji ogromno mladih citrarjev, kar me prijetno preseneča. Imam občutek, da je v primerjavi z Avstrijo in Nemčijo v Sloveniji največ mladih citrarjev. Sam sem se že spraševal, zakaj je tako. Vsekakor na to vplivajo dobri profesorji citer, ki znajo mlade dobro nagovoriti. Povsod je problem to, da so citre poznane, vendar še vedno premalo. Ljudje citre namreč povezujejo samo z ljudsko glasbo, vendar je pestrost zvrsti, ki jih je možno igrati na citre, precej večja. Najbrž je težava tudi v tem, da se citre še vedno premalo pojavljajo na koncertih.

V Sloveniji imate tudi citarski abonma, kar se mi zdi izjemno dobra stvar. Žal pa takšne priložnosti pri nas ni.

- Kaj menite o seminarjih in tekmovanjih?

Hmmm, tekmovanja, to je vedno malo zahtevnejša tema. Do neke meje so dobrodošla, vendar je vedno najtežji del podeljevanje nagrad. S tekmovanji imam tudi že veliko negativnih izkušenj. Mnogi so po tekmovanju razočarani, zafrustrirani, izgubijo motivacijo. Seminarji pa so vedno priporočljivi. Na njih se naučiš veliko novega, spoznaš druge profesorje, druge citrarje, različne zvrsti glasbe, ki dodatno razširijo znanje.

- Kakšni so vaši cilji za prihodnost?

Cilj je vsekakor, da bi bile citre bolj pozane ljudem, da bi se več pojavljale tudi na koncertih. Eden od ciljev je tudi ta, da bi k igranju citer privabili še več mladih. Osebnostno pa želim še veliko komponirati in bolje igrati oz. spoznati predvsem področje jazza, ki je zame še vedno premalo poznano.

- Bi za konec še kaj dodali?

Vedno znova, ko pridem v Slovenijo, sem fasciniran nad odličnim igranjem mladih citrarjev. Delo citrarskih pedagogov in ostalih, ki na kakršen koli način pripomorejo k razširitvi citrarstva, je v Sloveniji zelo kvalitetno. Lahko samo rečem, da s potjo, ki je začrtana, samo nadaljujte in uspehi ne bodo izostali.

Spraševala in prevedla: Monika Rožej

CITRARSKI ABONMA V ŽALCU

Za nami je tretja sezona citrarskega abonmaja, ki ga organizira Zavod za kulturo, šport in turizem Žalec. Od oktobra 2013 do marca 2014 smo slišali pet koncertov, ki so vsak na svoj način pritegnili enkrat malo več, drugič malo manj poslušalcev. Nastopali so Ana Ogrin, Izidor Tojnko, Matjaž Robavs, Tomaž Plahutnik, Damjana Praprotnik z gosti, Karmen Zidar Kos ter ansambel Mirage s citrarjem Wolfgangom Schipflingerjem s Tirolske. Tokrat so se koncerti odvijali v grajskem poslovno-izobraževalnem središču Mega ob dvorcu Novo Celje pri Žalcu. Pravzaprav se objekti nahajajo nekako na sredi poti med Petrovčami (z baziliko Matere Božje – osrednjim romarskim središčem Škofije Celje) in Žalcem. Opazil sem, da marsikateri Slovenec ne ve, kje je dvorec Novo Celje; nekateri mislijo, da je v Celju in včasih celo srečam Savinjščane, ki ne vedo za to mogočno stavbo. Gre za eno izmed najlepših stavb Spodnje Savinjske doline in hkrati eno izmed lepših baročnih arhitekturnih stvaritev pri nas sploh, zato se naj malo razpišem o tem.

Dvorec, katerega vzor je bil dunajski Schönbrunn, je sredi 18. stoletja dal pozidati grof Anton Gaisruck kot središče nove celjske gosposčine, ki jo je kupil od cesarice Marije Terezije. Od tod izvira tudi njegovo ime. Gradnjo je leta 1764 dokončal njegov brat Janez Karl, grof Gaisruck. Načrte za dvorec je izdelal kranjski deželni stavbni mojster Matija Persky, graški arhitekt Jožef Hueber pa je zasnoval nov portal v grajski park. Dvorec je moral biti svoj čas res imenitna stavba, saj so pri njegovem opremljanju sodelovali številni umetniki. Gaisrucki so dvorec posedovali do leta 1825, ko je celotna posest prišla na boben in so jo prodali. Med različnimi lastniki je bil nekaj let tudi Jožef Ludvik Hausmann, oče prve slovenske pesnice Fany Hausmann, ki je z njim živela v dvorcu. Hausmann je povečal posest in moderniziral gospodarstvo, pri čemer se je tudi on zadolžil, zato je leta 1849 dvorec prodal. Po nekaj izmenjavah lastnikov je dvorec leta 1930 postal lastnina Dravske banovine, ki ga je preuredila v

umobolnico. Baročne kipe s stopnišča, slikane tapete - chinoserije, del opreme in ostanke arhiva so takrat prenesli v ljubljanski Narodni muzej, večino inventarja pa je lastnik že prej razprodal. Za potrebe nove namembnosti je dvorec v tem času doživel številne predelave oz. prezidave in tako izgubil veliko umetniško-spomeniških lastnosti. Prav tako so bile za nove namene močno spremenjene in degradirane parkovne površine. Od leta 1995 je Novo Celje v lasti Občine Žalec. Leta 2001 je bila izdelana projektna dokumentacija za obnovo dvorca in parka, po kateri postopno potekajo obnovitvena dela. Čeprav je dvorec prazen in nima prave funkcije, se tu odvijajo nekatere že tradicionalne prireditve:

Kresnični večer in poletna muzejska noč 21. junija, slikarska šola Rudija Španzla Chiaroscuro v drugi polovici avgusta, pohod po hmeljski poti na zadnjo soboto v avgustu, adventni sejem in koncerti ob vseh adventnih nedeljah.

Bog ve, če so kdaj v burni zgodovini dvorca v njem tudi igrali citre, prav gotovo pa se to dogaja v zadnjih letih, saj je bilo že v samem dvorcu, največkrat v sklopu adventnih večerov, nekaj citrarskih koncertov. Ker dvorec ni ogrevan, žal koncerti citrarskega abonmaja ne morejo potekati v njem, zato pa je toliko bolj dobrodošel prostor v stavbi vzhodno od dvorca, kjer je bila svoj čas v zgornjem nadstropju uprava posestva in menda celo sodišče, v pritličju pa konjušnica. Sedaj v tej stavbi domuje Grajsko poslovno-izobraževalno središče Mega. Podjetje »skozi izobraževanje, organizacijo dogodkov in kulinarčne zgodbe ponuja lepši vsakdan, bolj kakovostno življenje ter poslovno in osebno rast«, pišejo na svoji spletni strani.

ZKŠT Žalec in Grajska Mega sta nekako našla skupni interes pri organiziranju citrarskega abonmaja in mene kot umetniškega

vodjo abonmaja veseli, da bo naslednja sezona spet na isti lokaciji.

Program sezone 2014/15 je še v nastajanju, a kot kaže, bomo imeli daljšo sezono, ki se bo končala 14. junija s koncertom citrarskega orkestra iz Gradca. Ta zadnji koncert abonmaja je načrtovan tako pozno, da bo že dovolj toplo in bo lahko izveden v sami graščini in njeni izredno akustični veliki dvorani. Vsi drugi koncerti bodo izvedeni kot lani v Grajski Megi. Abonmajska knjižica, kjer bodo predstavljeni vsi koncerti in izvajalci, bo izšla avgusta. Vabljeni k vpisu abonmaja v TIC Žalec (tel.: 03 710 04 34).

Koncerti bodo, tako kot vsa ta leta, ob nedeljah ob 17. uri.

Peter Napret

*Dvorec Novo Celje
z južne strani*

D U O M I R A G E

Duo Mirage sestavljata glasbenika, ki prihajata s Tirolske, Maximilian Hechenblaikner s kitaro in Wolfgang Schipflinger s citrami, občasno pa se jima pridružita še tolkalist Stefan Juen in basist Werner Unterlercher.

Maximilian in Wolfgang potujeta po skupni glasbeni poti že od otroštva. To je privedlo do prvih skupnih nastopov ter na koncu do instrumentalnega študija na tirolskem konzervatoriju. Ime duo Mirage je nastalo po istoimenski skladbi Wolfgangovega učitelja Haralda Oberlechnerja. V zasedbi bobni, citre in kitaro so nastopili na citrarskem abonmaju v Grajski Megi pri dvorcu Novo Celje. Predstavili so nam avstrijsko ljudsko glasbo ter jazz in pop skladbe z njihove jubilejne zgoščenke 20-letnega ustvarjanja »outsait«. Koncert je bil sproščen, zvokovno barvno bogat zaradi različnih kombinacij inštrumentov (citre in kitaro akustično, električne citre, bobni in kitaro). Tako se nam je ponudila tudi priložnost slišati jazzovske skladbe z improvizacijami na citrah, kar je pri nas še redkost.

Na njuni zgoščenki sta se jima pri večini skladb pridružila še dva dolgoletna prijatelja in glasbenika, Stefan Juen (bobni) ter Werner Unterlercher (kontrabas).

Ob tej priložnosti sem zastavila nekaj vprašanj citrarju Wolfgangu, ki sem ga sama spoznala precej let nazaj na citrarskem seminarju v Stroblu.

Kakšen je bil tvoj prvi stik s citrami?

Prvi stik s citrami sem pridobil pri svojem očetu Leonhardu. Moj oče je bil učitelj citer v glasbeni šoli, tako sem že kot majhen deček slišal znane skladbe, zaigrane na citrah. Zvok citer in spoznanje, kaj vse zmore ta inštrument, me je tako zelo navdušil, da sem se začel učiti citre, najprej štiri leta pri svojem očetu v glasbeni šoli in kasneje na Konzervatoriju za glasbo v Innsbruscku pri Haraldju Oberlechnerju.

Kaj so vaši naslednji cilji v glasbi?

Eden izmed naslednjih ciljev je vsekakor posneti drugo ploščo s samimi avtorskimi skladbami, ampak bo še nekaj časa trajalo, glede na to, da poleg poučevanja ostane zelo malo časa za ustvarjanje novih melodij.

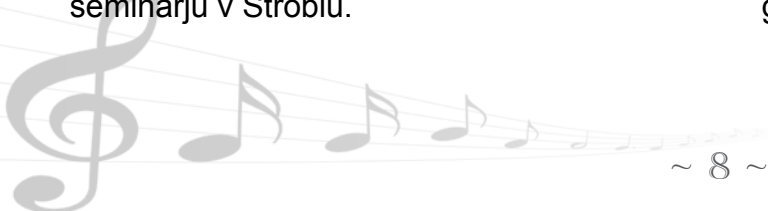
Kakšno je tvoje spoznanje o citrah v tvojem dosedanjem ustvarjanju?

Citre moramo vsak dan na novo predstavljati, tako bomo dosegli, da bodo sprejete v sedanjosti.

Kaj vas poleg glasbe še osrečuje? Kateri hobiji vas sprostitjo, razveselijo?

Poleg muziciranja zelo rad vrtnarim. Veseli me sajenje rož in grmičevja ali pa preprosto kopanje po zemlji dve uri, brez telefona. Max in Stefan pa v prostem času rada gresta v gore s svojima psoma.

Janja Brlec, foto: P. Napret

SEMINAR V CELJU

Od 29. 6. do 1. 7. 2014 je potekal 14. državni poletni citrarski seminar v Celju. Zadnji dan je razstavljalo tudi kar nekaj izdelovalcev citer in citrarskih miz (Kleitsch, Wuensche iz Nemčije, Muernseer iz Avstrije in Kobula iz Slovenije). Na voljo so bile tudi notne izdaje in CD-ji Citrarskega društva Slovenije, Kulturno umetniškega društva Citre, Tomaža Plahutnika in Cite Galič.

Poučevali so štirje mentorji (Steffen Hempel, Janja Brlec, Helena Hartman in Irena Zdolšek), udeležencev seminarja pa je bilo 20. Vsak dan so potekali večerni koncerti, na katerih so nastopili tako vsi mentorji kot vsi udeleženci seminarja. Poleg individualnega pouka so imeli vsi tudi komorno igro ter igro v citrarskem orkestru. Utrinke s seminarja si lahko ogledate na spletni strani Citrarskega društva Slovenije, ki je bilo organizator tega seminarja, vodila pa sem ga Irena Zdolšek.

Seminar bo predvidoma potekal tudi prihodnje leto na isti lokaciji, v terminu od 28. (nedelja) do 30.6. (torek) 2015. Razpis bo izšel predvidoma meseca marca prihodnje leto.

Irena Zdolšek
foto: Damjan Regoršek

MEDNARODNO TEKMOVANJE SVIREL V ŠTANJELU

Letos je v idiličnem kraškem naselju Štanjel zopet potekalo mednarodno tekmovanje, katerega se je udeležilo lepo število citrarjev. Strokovno komisijo so sestavljali: Peter Napret (citre), Harlad Oberlechner (citre), Patrizia Tassini (harfa), Stefano Viola (kitara). Na tekmovanju so prejeli naslednja priznanja citrarji/citrarke v kategoriji solo:

- bronasto priznanje:

Tjaša Rakef, Marjeta Radešček, Karmen Zorič, Sara Praček, Špela Nuncič, Ema Jeram, Lea Kores, Sara Pečnik, Nika Pušič, Maja Knez, Lana Mohorič, Aneja Kacin, Terezija Rupnik.

- srebrno priznanje:

Ajda Ferlin, Klara Levec, Ania Marinčič Barič, Tilen Mauhar, Florjan Šinkovec, Maja Rotovnik, Lara Regoršek, Pia Lipnik, Eva Novak, Ditka Založnik, Manca Knez, Tajda Krajnc, Karmen Zidar Kos.

- zlato priznanje:

Neža Simončič, Zala Jakhel, Eva Poglajen, Ana Ogrin.

Ana Ogrin je bila tudi finalistka, s čimer si je pridobila nastop na finalnem delu tekmovanja strunskih glasbil. V finalnem delu je prvo mesto zasedel avstrijski violončelist Jeremias Fliedl. V kategoriji komorne skupine so bili rezultati naslednji:

- srebrno priznanje:

Gašper in Maruša Vidmar, Citrarski duo Neli & Karmen Zidar Kos.

- zlato priznanje:

Citrarska skupina GŠ Žalec – Brina in Sara Gabrovec, Živa Grobelnik.

Zmagovalno mesto je pripadlo duu iz Češke: Duo Vocetkova-Hudec.

Podeljene posebne nagrade:

- Zala Jakhel – kotizacija za citrarski seminar v Celju.

- Tajda Kranjc – Kotizacija za SolokamP 2014.

- Citrarska skupina GŠ Žalec ter duo Neli & Karmen – nastop v okviru citrarskega abonmaja v Žalcu.

- Eva Poglajen - Solo za citre skupaj z Mladinskim simfoničnim orkestrom OrkesterkamP.

Zavod lepih umetnosti Upol tudi letos v avgustu (18.-30. 8.) prireja mojstrske tečaje SolokamP. Od 26. 8. do 29. 8. bo potekal tudi mojstrski tečaj za citre Martina Mallauna, ki sodi v sam vrh citrarjev.

Janja Brlec

Štanjel
foto: Peter Napret

Ocenjevalna komisija
foto: Peter Napret

2. SLOVENSKI CITRARSKI VEČER

17. maja smo v dvorani Gasilskega doma Luče organizirali 2. slovenski citrarski večer. Prireditev je prvič zaživela lani, ko je na pobudo Cite Galič naša članica Tina Kseneman skupaj z Območno izpostavo JSKD organizirala citrarski večer na Prevaljah. Letos smo bili organizatorji Občina Luče, Glasbena šola Nazarje in CDS, glavna koordinatorka pa je bila gospa Galičeva. Nastopilo je 48 citrarjev in 31 pevcev ter drugih inštrumentalistov različnih generacij. Program je bil izveden na zavidljivem nivoju, kar je potrdil tudi Smiljan Greif, ki je vodil ekipo snemalcev z Radia Maribor. Voditelj večera je bil Jože Galič, na prireditvi pa sta bila prisotna tudi župan občine Luče Ciril Rosc in ravnatelj GŠ Nazarje Jernej Marinšek. Namen teh prireditev je vzpodbujati izvajanje slovenske ljudske in avtorske glasbe na citrah.

Domačin Tone Mlačnik, ki je v tem letu praznoval 80-letnico, je ob tej priložnosti prejel listino o častnem članstvu CDS. Dvorana je bila nabito polna. Cita Galič je po prireditvi povedala: »Čeprav pogoji za nastopajoče niso bili najboljši, pa upam, da so se vsi nastopajoči v Lučah lepo počutili. Odziv poslušalcev je neverjeten, sploh niso opazili, da je trajalo skoraj dve uri in pol.«

*Peter Napret
foto: P. Napret*

Častni član Tone Mlačnik s sestro Pavlo

15. OBLETNICA CITRARSKEGA ORKESTRA GŠ BREŽICE

V soboto, 31. maja, je bil v dvorani brežiškega gradu slavnostni koncert ob 15-letnici Citrarskega orkestra Glasbene šole Brežice. Orkester že od ustanovitve vodi Anita Veršec, prof., tamkajšnja učiteljica citer. Da najstarejši citrarski orkester v Sloveniji deluje prav na Glasbeni šoli Brežice, ni naključje, saj je prav ta šola tista, ki je bila v vseh teh letih uvajanja citer v slovensko glasbeno šolstvo citram

zelo naklonjena. Orkester je ob tej priložnosti izdal že svojo drugo zgoščenko, na kateri je raznovrstna glasba od baroka do zabavnih melodij. Ploščo lahko dobite na GŠ Brežice, pri dirigentki Aniti Veršec ali pri katerem od članov sestava. Orkester deluje kot homogena celota, saj v njem igrajo nekateri že zelo dolgo, štirinajst ali celo vseh petnajst let.

Čeprav brežiški citrarji skoraj vsako leto enkrat ali celo večkrat napolnijo baročno dvorano gradu, je bil tokratni koncert res nekaj posebnega. Nastopili so namreč vsi trije orkestri, ki jih vodi ga. Veršec, poleg slavljenca še podmladek - mlajši citrarski orkester GŠ Brežice ter orkester »Srebrne strune« iz Društva upokojencev Litija. Kot kaže, se za nadaljevanje tradicije tega orkestra ni bati. Kolikor mi je znano, kako delujejo podobni

orkestri posvetu, ima le malokateri citrarski orkester tako zvesto in številčno publiko. Prav gotovo jim ljudje radi prisluhnejo tudi zaradi lahkotnejšega programa. Citrarke in citrarji iz Brežic, vztrajajte v skupnem muziciranju še naprej!

*Peter Napret
foto: Rožman*

NA PREVORJU IZZVENELA DRUGA CITRARSKA POMLAD

V petek, 11. 4. 2014, je v večnamenskem prostoru prevorske podružnične šole izzvenela druga Citrarska pomlad. V organizaciji domačega kulturnega društva in Glasa citer je prireditev požela veliko pohval in pozitivnih kritik. Kako znajo citre povezati družino, prijatelje ter generacije različnih starosti, pa je bil moto celotne prireditve.

Mladi citrarji se predstavijo

Jasmina Levičar, ki želi, da bi Citrarska pomlad na Prevorju zazvenela v tradicionalnem tonu, je povezovalno nit prireditve prepustila Mateji Bobek. Naj bo pomlad pa je bila tista uvodna pesem, ki sta jo ob spremljavi Levičarjeve

zapeli Mateja Bobek in Martina Zapušek. Nato so v pomladni večer zazvenele citre same. Led je prebilo 12 najmlajših Jasmininih učencev. Vsak se je predstavil z eno pesmico. Nato so se zvrstili dueti z drugim inštrumentom in vokalom. Tako so citre zazvenele skupaj s sintisajzerjem, harmoniko in petjem ter dokazale, kako lepo lahko povežejo družino, sošolce in prijatelje. Številni obiskovalci, ki so do zadnjega kotička napolnili prireditveni prostor, so na odru z navdušenjem pozdravili brata in sestrico, Gašperja in Marušo Vidmar. Dobitnika srebrnega priznanja z mednarodnega tekmovanja Svirel v Štanjelu sta odigrala celotni tekmovalni program. Čestitke so poleg njima bile namenjene tudi njuni učiteljici Jasmini.

Še en njen učenec, Ambrož Amon, je skupaj s člani ansambla Murni ter pevko Katjo zaigral dve pesmi.

Na prevorskem odru prvi medgeneracijski citrarski orkester v Sloveniji

Levičarjeva pa ni predstavila samo svojih učencev in njihovega znanja, temveč tudi svoje učitelje in vzornike. Zaigrala je skupaj s svojim učiteljem in gostom večera, Miranom Kozoletom. S svojim nastopom je navzoče očaral tudi naslednji gost, Karli Gradišnik, znano ime v svetu citrarskega zvena.

Poleg znanih uspešnic, ki jih je zaigral, je spregovoril tudi o tem, kako priti do popolnega uspeha pri igranju citer. Po izvedbi dveh skladb ansambla Murni je oder zasedel citrarski orkester, ki ga prav tako vodi Levičarjeva. Citrarski orkester je prvi medgeneracijski citrarski orkester v Sloveniji, ki ga je Levičarjeva ustanovila minulo leto. Uspelo ji je združiti citrarje od najmlajše osemletnice pa tja do 60-letnice. Orkester, ki ima poslanstvo povezovanja različnih generacij in družinskih članov, je tudi na prireditvi dokazal svoj namen. Ob izvedbi treh pesmi sta bila spremljevalna instrumenta klarinet in harmonika ter vokala, orkester pa je svoj nastop zaključil s citrarsko himno. Pozornost so namenili najstarejši citrarski ustvarjalki v orkestru, Ladici Drobne, in Andreji Govedič, katere otroka gresta po njeni citrarski poti. Na koncu se je Levičarjeva zahvalila vsem za pomoč pri organizaciji prireditve, nastopajočim in svoji materi za rožice in velikonočne aranžmaje, ki jih je izdelala za ta večer. Z veseljem je priznala, da je ponosna na svoje učence in prisotne povabila na neuradno druženje, za katerega so poskrbeli kar sami člani citrarskega orkestra s starši. Številne pohvale vsem zaslužnim za lep pomladni večer so obiskovalci zapisali v knjigo vtisov in dali vedeti, da bodo prihodnje pomladi na Prevorju še naprej citrarsko obarvane.

Majda Rezac

SOUNDS OF SLOVENIA (SOZVOČJA SLOVENIJE)

Slovenska ljudska glasba je spomin iz davnine, odmev prostora, ki v sebi nosi različnost slovenskih pokrajin, s svojim delom na tem področju pa želimo opozarjati na to, kaj pomeni bogastvo razlik in kako pomembna je raznolikost, ne samo v kulturnem, temveč tudi v gospodarskem in političnem svetu. Spoštovanje razlik in upoštevanje celovitosti sveta sta ključna za prepoznavanje novih vzorcev, ki nas popeljejo iz ekonomske in ekološke krize.

V sklopu Sozvočij Slovenije je nastal **projekt Sounds of Slovenia**. Multimedijski projekt vključuje skupino vrhunskih glasbenic in glasbenikov, ki so se že uveljavili kot odlični solisti, hkrati pa igrajo v različnih zasedbah (*Jararaja, Katalena, Manouche, Kisha, Elevators, itd.*). Projekt predstavlja slovensko ljudsko izročilo v sodobnih in živih priredbah.

Do sedaj je v zbirki **Sozvočja Slovenije** izšlo (www.celinka.si): *Knjižica Sozvočja Slovenije z dvojno zgoščenko, Volk Folk / U prvega, Pevci iz Globokega / Tebi naj se glasi, Adlešička Pisanica / Zvočna podoba današnjih Adlešičev, Dario Marušić – IstradMarusic/ [3 = 1 = n (Music for Minorities and Losers)], Vruja / Brez pašaporta, Cintare / Dokler sem še mlada bila in Sounds of Slovenia (prvi album zasedbe v digitalni obliki ter na inovativnem nosilcu ČD-ju, paketkih česna).*

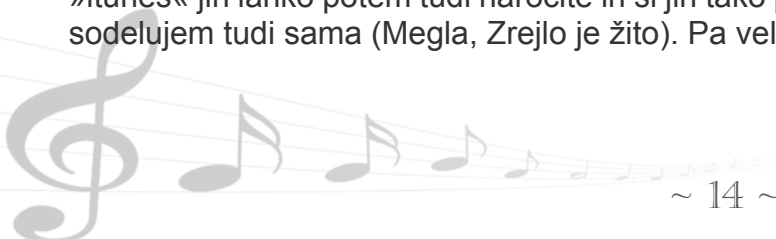
ČD je uradno izšel 20. 10. 2013. V začetku leta 2013 so sodelujoči glasbeniki posadili več kot 35 kg česnovih strokov. Pridetek je bil namenjen sodelavcem projekta ter izdaji ČD-ja, kjer so **v elektronski obliki izdali novi album projekta Sounds of Slovenia, zraven pa priložili nekaj glavica česna, ki so ga pridelali ustvarjalci sami.** Skupaj s slovensko glasbo so tako širili tudi zdravje – na izvirnih in vsaj nam nepoznanih nosilcih zvoka: kitah, glavica, strokih avtohtonega slovenskega česna. Tako je izšlo več kot 200 izvodov, paketkov česna s kodo za glasbo.

(povzeto po spletni strani Sounds of Slovenia, april 2014)

Skladbe iz ČD-ja lahko poiščete tako, da v spletni brskalnik (Google Chrome, Internet Explorer ipd.) vpišete iskalni pojem **»itunes The New Slovenian Resonance«**. Na omenjeni spletni strani »itunes« jih lahko potem tudi naročite in si jih tako prenesete na računalnik ... Pri dveh skladbah sodelujem tudi sama (Megla, Zrejšlo je žito). Pa veliko užitkov ob poslušanju želim.

Irena Zdolšek

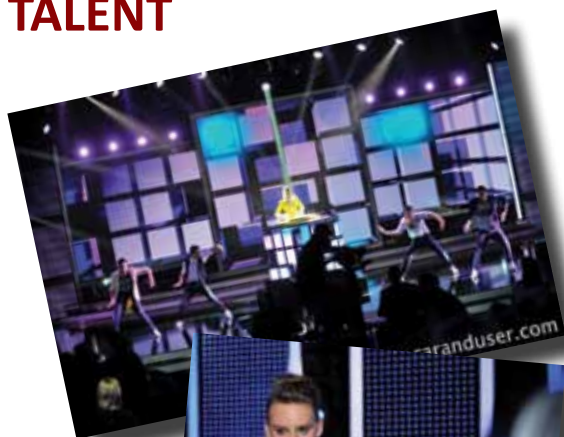

CITRE V ŠOVU SLOVENIJA IMA TALENT

»Noro, noro in še enkrat noro!« so bile moje besede po vsakem končanem nastopu v resničnostnem šovu Slovenija ima talent. In res je bil vsak nastop kot nova stopnička v mojem glasbenem življenju in življenju nasploh, ki s seboj prinaša nove, dragocene izkušnje, iz katerih se mnogo naučiš.

Naj začnem svojo »talentsko« zgodbo pri samem začetku, ki se je začela z izpolnjeno elektronsko prijavnico, kjer sem izpolnila vse zahtevane podatke in se prijavila na predizbor. In na dan, ko sem dobila svojo zaporedno številko in za 20 minut stopila pred producente ter pokazala, kakšen je moj namen, s katerim sem se prijavila na šov. Marsikdo me sprašuje, ali sem imela kaj treme že na predizboru, vendar vedno odgovorim, da trema je prisotna, ampak gre za tisto »tapravo, zdravo tremo«, ko veš, da je sedaj tvoj čas, da se izkažeš in pokažeš tisto, za kar si se dolga leta trudil in vadil. Hkrati pa moram priznati, da časa za tremo v času šova sploh ni bilo, saj sem imela ogromno intervjujev, ki so potekali venomer tik pred in seveda po nastopu, tako da sem imela malo časa, da sem hitro zbrala vse misli in občutke, ki sem jih doživljala. Dobro mi v spominu ostaja 4. februar 2013, dan, ko smo izvedeli, ali smo sprejeti v naslednji krog, torej na avdicijo, kjer prvič stopimo pred žirijo in kamere. Spominjam se, kakšen neverjeten občutek me je oblil, ko sem drugič prebrala (po prvem branju nisem dojela), da se vidimo na avdiciji. Tako je napočil dan avdicije, ki ga preživiš v čakalnici v spremstvu kamer na vsakem koraku in ob morju intervjujev, medtem ko čakaš na svojih nekaj minut nastopa pred žirijo in publiko. Še danes slišim besede producentov iz zaodrja, ki so mi tik pred odhodom na oder dejali, da so citrarsko mizo postavili na zvezdo sredi odra, tako kot na generalki. Spominjam se tudi svojih korakov in pogleda na citrarsko mizo nad zvezdo, ki mi je dala vedeti, da sem prišla ujeti in prižgati svojo zvezdo in misel na to mi je dala nekakšen poseben zagon in voljo, da širši publiko pokažem, kakšen preprosto povedano odličen instrument citre so. Občutki po končanem nastopu so bili fenomenalni kot po vsakem nastopu, ko vidiš, da te je publika sprejela odprtih rok, in da jim je všeč to, kar počneš, za piko na i pa so svoje dodali seveda žiranti, ki so mi podarili trikrat DA in me popeljali v naslednji krog.

Tu gre za odločanje o polfinalistih, kjer smo še enkrat stopili pred žirante in izvedeli svojo »nadaljnjo talentsko usodo«, ali smo postali del polfinalnih oddaj, ki potekajo v živo ali ne. Ob novici, da sem postala polfinalistka, me je zopet močno objel tisti poseben neverjeten občutek, ki ga sploh ne morem opisati. Tako se je pričelo obdobje intenzivnih priprav in generalk pred mojo 5. polfinalno oddajo, kjer sem nastopila pod zaporedno številko 5. Polfinalni nastop je zahteval ogromno časa, ki sem ga poleg vadenja pesmi posvetila tudi času s producenti, scenaristi, ozvočevalci, oblikovalci ... celotno ekipo in ustvarjalci šova Slovenija ima talent. Vsi smo se trudili, da bi nastop uspel, kot se le da, dobro in po načrtih. Šele takrat, ko si enkrat sam del takšnega šova, vidiš, koliko dela, ljudi, truda, priprav in časa terja takšen nastop. Meni nobene sekunde, posvečene delu in vaji za polfinalni nastop ni žal, saj takšnega občutka, ko igraš v studiu pred ogromno kamerami, ob celotni sceni, plesalcih in ljudeh, ki veš, da so delali za to, da bi tvoj nastop uspel najbolje, preprosto

lahko opišeš le z besedami fenomenalno, noro, nepozabno! Še vedno se spominjam, kako me je med samim nastopom spreletela misel, da sem sedaj dosegla svoj namen, s katerim sem prišla, in da sem lahko ponosna nase, tako kot so name ponosni ostali, ki me podpirajo in mi pomagajo na glasbeni poti. Vsaka izkušnja ima dobro in slabo stran, vendar je iz vsake stvari potrebno znati izveči le tisto najboljše, ki te vleče k doseganju novih ciljev, in to je najpomembnejše.

S takšno mislijo sem zaključila svojo pot v šovu Slovenija ima talent in upam, da sem dokazala in predstavila citre kot instrument za mlade in malo manj mlade. Iz njihovih strun lahko zvenijo tako narodne kot moderne, pop pesmi.

Ta instrument si zasluži mnogo več pozornosti, saj osrečuje, ne le tistega, ki ga igra, ampak tudi tiste, katerim igram.

Mislím, da mi je to uspelo, saj me veliko ljudi prepozna kot tisto »citrarko s talentov« in pove, da so jim bili nastopi zelo všeč, in to je zame tisto, kar mi pomeni največ. Res je, kot pravijo, da je šov Slovenija ima talent dobra odskočna deska za naprej in ti prinese prepoznavnost, a na meni je, da svojo glasbeno pot le nadaljujem in pridobivam nove dragocene izkušnje ter nadgrajujem svoj glasbeni mozaik, ki ga gradim že od malih nog.

Tanja Lončar

ŽIVLJENJE Z GLASBO

Pred dvema letoma in pol je naša mentorica Helena Hartman dobila idejo, da bi sestavila trio, v katerem bi igrale Eva Novak in Lara Regoršek na citrah ter Manca Schmid na kitari. Že po prvih vajah smo se ujele, saj smo bile dobre prijateljice že od prej. Kmalu smo začele redno nastopati. Lani pa smo se udeležile mednarodnega tekmovanja Svirel v Štanjelu in tam zasedle prvo mesto (97 %). Prejele pa smo tudi posebno nagrado, ki nam je prinesla samostojni koncert v Bukovici. Bile smo zelo vesele, da smo se tako dobro odrezale že na našem prvem komornem tekmovanju.

Letos pa smo se udeležile tudi solo tekmovanja, kjer smo prav tako dosegle dobre rezultate. Mesec kasneje smo končno dočakale naš prvi koncert. Imele smo nekaj treme, vendar je bila zaman, kajti vseh devet pesmi smo odigrale zelo dobro. Igrale smo staro glasbo, slovenske ljudske, moderne in tuje pesmi. Nato smo imele tudi naš prvi intervju in naše pesmi se bodo vrtele na Radiu Koper. To je bila za nas zelo zanimiva in poučna izkušnja. Na to bomo imele lepe spomine skozi vse življenje.

Eva Novak in Lara Regoršek

UTRINKI IZ MÜNCHNA

Foto: Peter Marinšek

Želja po študiju citer me je pripeljala v bavarsko prestolnico München, ki me je s svojo multikulturalnostjo, hortikulturno urejenostjo, predvsem pa z vsesplošnim redom na vsakem koraku in ponosom Nemcev zelo prevzel. Toda o tem kdaj drugič. V tem kratkem sestavku bom predstavila nekaj utrinkov z mojega študija.

Na Visoki šoli za glasbo in gledališče München je vedno zelo pestro. Prav tako pa tudi za nas, študentke citer pri profesorju docentu Georgu Glaslu. Številni nastopi, delavnice, koncerti in vaje si sledijo kar drug za drugim.

V mesecu marcu, natančneje 27. marca 2014, so na Gasteigu (to je kulturni center in prav tako ena izmed treh ustanov naše akademije, kjer potekajo številna predavanja teoretičnih predmetov, med drugim pa tudi pouk citer) potekale delavnice pod naslovom: »Der Gasteig brummt!«, kar v dobesednem prevodu pomeni »Gasteig brunda!«. Delavnice so potekale čez cel dan. Otroci in njihovi starši ter učitelji so tako imeli možnost od bližje spoznati instrumente, in sicer instrumente s tipkami, pihala, trobila, godala, tolkala in brenkala. Med drugim sva se predstavili tudi citrarki, obe študentki Georga Glasla. Imeli sva dve delavnici po 45 minut. Na delavnici sva najprej zaigrali ljudsko glasbo, in sicer Villanderer Hochzeitsmarch, da so udeleženci dobili prvi vtis, kako sploh zvenijo citre. Nato sva jim postavili nekaj vprašanj v zvezi s citrami (ali jih morda kdo igra; kdo ve, kaj to sploh je ipd.). Po vprašanjih pa je sledila predstavitev citer (deli citer, vrste citer itd.). Med samo predstavitvijo sva tudi zaigrali nekaj taktov stare glasbe,

jazza, citrarske klasike. Po predstavitvi je vsak udeleženec imel možnost poskusiti igrati na citre, za zaključek pa sva skupaj z nekaj prostovoljci ustvarili improvizacijo na temo »nevihta«. Lahko rečem, da je bila to zame zelo zanimiva izkušnja, še posebej, ker so to bili otroci iz Münchna in okolice. Z veseljem sem jih opazovala in jim prisluhnila, koliko sploh vedo o citrah oz. kolikšno je tudi zanimanje za citre v nemškem prostoru. Ugotavljam, da je zanimanje za citre veliko, saj se je na obe delavnici skupaj prijavilo kar 180 otrok.

Na Gasteigu potekajo številni koncerti vsak dan, med drugim tudi krajši koncert z naslovom »Mittagsmusik«, kar v prevodu pomeni »Opoldanska glasba«. Koncert se vedno začne ob 13.15 in traja 45 minut. Študenti citer imamo tovrstni koncert vsaka dva meseca, in tako smo ga imeli ponovno 13. maja. Na koncertu smo izvajali staro (Reusner, Weiss, Bach), ljudsko in novo glasbo (Hurt, Schwenk).

V soboto, 17. maja, se je v Münchnu zgodil tradicionalen projekt »Die lange Nacht der Musik« – »Dolga noč glasbe«. Bistvo tega projekta je, da se v enem mestu (Münchnu), v eni noči priredi 400 koncertov, in sicer med 20. uro zvečer in 3. uro ponoči. Na teh koncertih se izvaja različna glasba, od rapa, jazz, klasike, liturgične glasbe, rocka, salse, latino glasbe in vse tja do ljudske bavarske glasbe. Vsi ti koncerti so potekali na 100 različnih lokacijah v centru Münchna. Enega izmed koncertov smo pripravile tudi tri citrarke, in sicer Claudia Höpfl, Neli Zidar Kos in Karmen Zidar Kos. Izvajale smo glasbo Silviusa Leopolda Weissa, Fredrika Schwenka, Martina Lennartza, Esaiasa Reusnerja in Fernanda Sora.

V četrtek, 22. maja, je na Gasteigu v mali koncertni dvorani potekal že 4. koncert v ciklu koncertov »Hellhörig«, z naslovom »Back in the mood«. Koncert smo izvajali študentje akademije za glasbo. Poudarek koncerta je bil na novi glasbi, ki je bila napisana za citre kot komorno glasbo. S kompozicijami sta se nam predstavila dva mlada študenta kompozicije v Münchnu. Koncert smo otvorili z zelo zanimivo sodobno glasbo, katere komponist je Arsen Babajanyan (*1986), ki prihaja iz Armenije.

Kompozicija ima dva stavka in nosi naslov »Arkanoids«. Skladba je napisana za oktet, ki je kombiniran z ljudskimi in klasičnimi instrumenti, in to so klarinet, violina, diskantne citre, bas citre, harfa, oprekelj, diatonična harmonika in klavir. Kot sem že omenila, ima skladba dva stavka. Prvi stavek se imenuje »Karpetfrau«. Karpeti so stari armenski tepihi, porisani s čudovitimi pisanimi ornamentami. Kombinacija besed »Karpet« in »Frau« lahko različno asociira – človek si lahko predstavlja žensko, oblečeno v to tipično kreacijo tepiha ali pa lahko ima predstavo ženske, ki je vrisana na tem tepihu. Drugi stavek je imenovan »Frauenornamente«, v katerem skladatelj skozi glasbo uprizarja žensko telo v ornamentu. To najbolje uprizoni skozi tipičen armenski ritem. Koncert smo zaključili s kompozicijo mladega italijanskega študenta Jacopa Salvatorija (*1986). Napisal je skladbo za septet, in sicer dvojne diskantne citre (ene od teh so bile uglasene pol tona nižje), električne citre, bas citre, harfo, klavir, harmoniko in violino. Skladbi je dal naslov »A sleeples nocturno« in ima 6 stavkov. Prvi stavek je imenovan tako kot naslov, 2. »Open pedal« – kar pomeni Odprti pedal in je tema, vzeta iz Haydnove sonate C-dur za klavir, 3. stavek se imenuje »Interlude«, 4. »On a dirt road«, 5. »A desired memory«, 6. »Interlude

II«. Gre za zelo mirno kompozicijo, ki doseže svoj vrhunec v petem stavku, kjer zaznamo ritme tanga. Zelo pomembna pri tej skladbi je za pol tona nižja transpozicija diskantnih citer, ki daje prav poseben značaj sami kompoziciji.

Med koncertnim programom smo izvajali še ostala dela, kot so Schubertovi plesi za Pianoforte klavir, salonska glasba citrarskega virtuoza Johanna Petzmayerja, stara glasba Silviusa Leopolda Weissa, nova glasba Christiana Diecka in Fredrika Schwenka.

Karmen Zidar Kos, študentka citer

ŽIVLJENJE NA MOZARTEUMU

Mozarteum ali Moz, kakor mu pravimo študentje. Univerza, ki si jo želi obiskovati marsikateri glasbenik. Zame je bila celo gimnazijo cilj in sanje. Sedaj sem tukaj že drugo leto, ki pa se počasi izteka, veselim pa se že, kaj mi bo prineslo naslednje leto.

Na univerzi Mozarteum v Salzburgu je predmetnik namreč zelo pester. Poleg glavnega instrumenta (v mojem primeru so to **citre**) imamo tudi drugi instrument, to je **klavir**. S citrami imamo približno štirikrat letno študijske koncerte. To pomeni koncert oddelka ljudske glasbe, v katerega poleg citer spadajo tudi harmonika in oprekelj. Včasih pa imamo nastope samo med študenti citer. Po dveh letih te čaka vmesni izpit. Pri klavirju je nekoliko drugače, saj nimamo koncertov. Imamo le nastope med študenti klavirja za profesorja.

V drugem letniku dobimo študenti pedagoške smeri še tretji predmet. Seveda lahko izbiramo med več možnostmi: tretji inštrument, učitelj glasbene teorije, vodja pihalnega orkestra, jazz in popularna glasba, vodenje zbora oz. ansambla, muzikologija, novi mediji, stara glasba ter zgodnja glasbena vzgoja in osnovna izobrazba. Jaz sem si izbrala zadnjo: **zgodnja glasbena vzgoja in osnovna izobrazba**. Tu imamo različne glasbene dejavnosti za različne starostne skupine: otroci in starši, otroci 4-6 let, otroci 6-12 let, mladostniki, odrasli in ljudje s posebnimi potrebami. Jaz delam ta semester prakso z najmlajšimi otroki in njihovimi starši. V 45-minutnem programu je veliko gibanja z glasbeno spremljavo z variacijami, petja, otroci sami igrajo na inštrumente (činele) itd.

Naslednji predmet je **glasbena teorija** oz. po nemško Tonsatz. Veliko je teorije, ki pa se združuje s prakso na klavirju. Ne manjka nam niti **slušnega treninga**, kjer poslušamo intervale, akorde z obrati, septakorde, nonakorde, korale, melodične in ritmične nareke, kadence, zaključke, modulacije in še in še. Ta predmet je nekoliko obširnejši in težji, zato med študenti ni ravno najbolj priljubljen. **Glasbenopedagoške osnove** in **elementarna pedagogika** sta super predmeta, saj se naučimo komunikacije z učenci. Prav tako **pedagoška psihologija** govori o komunikaciji z učencem, njegovem razmišljanju in dojemanju. O pedagogiki govorimo tudi pri **didaktiki**. Ta predmet vodi moj profesor Harald Oberlechner, kjer nas uči o zgradbi citer, tehnikah igranja itd. Nimamo pa le pedagoških predmetov. Ker se univerza nahaja v Avstriji in ker citre spadajo pod oddelek ljudske glasbe, imamo velik poudarek na avstrijski ljudski glasbi. Predmet **osnove ljudske glasbe v Avstriji** govori seveda o značilnosti ljudske glasbe. Spoznali smo zbirke ljudskih pesmi, na kakšen način so se razvile, kje hranijo zbirke in podobno. V naslednjih letih se bomo učili tudi **o ljudski glasbi v Evropi**, kjer nas čaka tudi ekskurzija. **Zgodovino glasbe** imamo dve leti, kjer obdelamo vsako obdobje posebej.

Meni zanimiv predmet je bil **anatomija, psihologija in telesna drža**. Predmet so učili kar trije profesorji. Predavanja so bila zato dinamična in zabavna. **Analiza glasbe** je zelo uporaben predmet. Tu se učimo značilnosti glasbenih oblik. Poglobimo se v teoretične in glasbene značilnosti. **Veda o inštrumentih** je bil eden mojih ljubših predmetov.

Spoznali smo veliko o glasbilih, torej o razvoju inštrumenta, zgradbi, repertoarju, uglasitvi, vlogi v orkestru, tehniki igranja, posebnostih, itd.

Na Mozarteumu mi je všeč, da imamo veliko praktičnih predmetov, kar je seveda dobra popestritev med predavanji, večja povezava med predmeti ter lažje pomnjenje. To je npr. **klavirska praksa**, kjer uporabimo znanje klavirja z različnih področij, npr. iz glasbene teorije. Zgodovino igranja in literature se opravlja na terenu, to je v okolici Salzburga. **Izvedba stare in nove glasbe** tudi temelji na praksi, saj obsega veliko pisanja priredb in igranja. **Dirigiranje** je zelo zanimiv predmet, kjer smo se v prvem semestru naučili osnov dirigiranja, v drugem semestru pa smo to prenesli v prakso, kjer dirigiramo zborovska in ansambelska dela. Meni zelo zabaven predmet je **ansambel avstrijske ljudske glasbe**, kjer se kot Slovenka lahko malo več naučim o njihovi tipični glasbi, ki pa je seveda popolnoma drugačna, kot sem jo vajena v Sloveniji. Zelo dinamičen je predmet **dihalnih in gibalnih vaj**, kjer izvajamo jogo, ki pa ima sproščujoč učinek. Dva semestra moramo biti tudi v **zboru**. Jaz sem si izbrala profesorja, pri kateremu smo peli v kvartetih. Najprej je ves zbor vadil skladbo, nato pa je iz vsakega glasu pel le eden, tako da je nastal kvartet. S tem smo dobili več samozavesti v naše petje. Predmet, ki močno temelji na praksi ter je v povezavi s pedagogiko, je tudi **učna praksa**. To je skupinski pouk pri H. Oberlechnerju, kjer je eden od študentov postavljen v vlogo učitelja, nekdo drug pa v vlogo učenca. Začeli smo s prvo uro. Na koncu profesor komentira naš pouk, kako ga izboljšati, kaj je bilo v redu, naš pristop do učenca in pokomentiramo o tem, kakšni so cilji prve ure.

Seveda pa imamo tudi kategorijo nekoliko manj zanimivih predmetov. Sem bi postavila dva predmeta. To sta **novi mediji** ter **znanost**. Pri novih medijih smo delali ves čas za računalnikom, snemali zvok, CD-je, učili se o vrstah mikrofонов, uporabi kablov in podobno. Pri znanosti smo pa preučevali knjige.

Poleg teh predmetov so seveda še drugi, ki jih jaz še nisem opravila. V prihodnjih semestrih bom tako morala obiskovati še kar nekaj predmetov na teoretični in praktični ravni.

Na Mozarteumu je lepo in zabavno.

Urša Matjašec

KONCERT NA MOZARTEUMU

V ponedeljek, 7. aprila, se je v Wiener Saal (Dunajska dvorana) na Mozarteumu odvijal koncert študentov citer v razredu Haralda Oberlechnerja. Na njem sva nastopili tudi Urša Matjašec in moja malenkost. Program je bil zelo pester. Obsegal je dela Johna Dowlanda, S. L. Weissa, J. S. Bacha, Domenica Scarlattija, Petra Suitnerja... pa tudi ljubitelji jazza so prišli na svoj račun. Slišati je bilo tudi nekaj modernejših skladb, pri čemer je, vsaj po mojem okusu, najbolj izstopala Pulse Isolde Jordan, ki z odlično ritmiko in dobro zastavljeno kompozicijo pritegne vsakega poslušalca. Na vsakem citrarskem koncertu je prisotna tudi ljudska glasba, ki še bolj popestri program. Poslušalci so lahko slišali tudi, kako zvenijo bas citre in kvintne citre. Na tem koncertu smo se prvič predstavili v kvartetu, v katerem igrava tudi medve z Uršo. Predstavili smo se z jazz in pop skladbama, pri slednji smo preizkusili tudi naše sposobnosti improviziranja. Publika je vidno uživala na našem koncertu in tudi pohval ni manjkalo, kar nam je bilo še v posebno zadovoljstvo.

Monika Rožej

NA MOZARTEUMU SE JE PLESALO

V četrtek in petek, 15. in 16. maja, je bilo na Mozarteumu pestro. Študenti oddelka ljudske glasbe smo imeli predmet Oblike ljudske glasbe, kjer smo spoznali nekaj ljudskih plesov. Dogajanje se je pričelo v četrtek ob 16. uri. Vsak izmed študentov je predstavil en ples in ga naučil preostale. Plesali smo kar na hodniku na Mozarteumu. Imeli smo kar nekaj gledalcev, a se vsi niso opogumili, da bi se nam pridružili. Večinoma smo plesali na avstrijske plese, npr. Dätscher, Kreuzpolka, Ahrntaler Landler, Knölldrahner, Siebenschritt... Poskusili pa smo tudi bulgarski ples cetvorno. Jaz sem predstavila sibnštrit. Seveda smo poskrbeli tudi za glasbeno spremljavo ansambla harmonike, kitare, violine, klarineta in kontrabasa. Naslednji dan pa je prišla Romka s Slovaške, Ivana Ferencova, ki že 13 let živi na Dunaju.

Rojena je 28. 12. 1973 v Bardejovu (Slovaška). Od leta 2012 obiskuje Konzervatorij Kosice. Govori romski, slovaški, srbski, ruski, nemški in češki jezik. Sodelovala je v filmski produkciji kot pevka, plesalka in igralka. Maja 1996 je rodila sina Davida, leta 2001 pa se je preselila v Avstrijo. V teh letih je sodelovala v različnih projektih, dela kot komponistka in avtorica romske poezije, uči v šoli za romske otroke, organizira in sodeluje v glasbenih, pevskih in plesnih delavnicah itd. Zelo nadarjena pevka in plesalka ima tako veliko izkušenj na področju glasbe. Ivana je zelo temperamentna in energična ženska, kar se je začutilo s prvim tonom, ki ga je zapela, in s prvim plesnim gibom. Vodi zbor, kjer ne pojejo z notami, ampak improvizirajo. Not pravzaprav sploh ne pozna, vse poje s pomočjo posluha.

Improvizirali smo tudi mi. Eden od nas je zapel krajšo melodijo iz nekaj tonov z izmišljenim besedilom (zlogi), ki ga je konstantno ponavljal. Postopoma smo dodajali več glasov, tako da je vsak od nas pel neko drugo, novo melodijo,

ki je ustrezala prvotni. Drugi način je bil, da smo se razporedili po prostoru, gospa je pela neko melodijo, s katero je razkrivala različna čustva (žalost, jeza, veselje ...). Ko je hodila po prostoru, se je ustavila pri človeku, in mu položila roko na ramo. Izbrana oseba je zapela frazo, ki razkriva ista čustva kot pri njej. Tako smo ustvarili zgodbo, kjer smo čustva izrazili s petjem.

Na koncu pa smo plesali. Plesali smo tipičen romski ples, ki na pogled deluje popolnoma enostaven, a ni bilo tako. Gibi so zelo hitri, kar je zahtevalo veliko kondicije. Bilo je zelo zabavno, takih dni bi vsekakor moralo biti več.

Urša Matjašec

TUDI V ŠTUDENTSKEM DOMU MUZICIRAMO

V maju je naš študentski dom na Mozarteumu pripravil koncert. Nastopali smo študentje Mozarteuma, in sicer s flavto se je predstavil Američan Eric Luminais, ki tu študira kot Erasmus študent, na klavirju je igral ter spremljal Sebastian Deser, ki prihaja iz Nemčije, s tubo in petjem je večer popestril Oscar Marín Reyes iz Guatemale, jaz pa sem se predstavila s citrami.

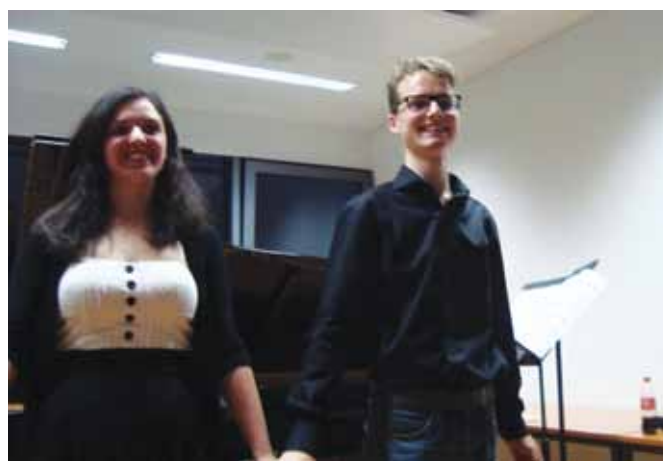
Skupaj smo sestavili zelo zanimiv program, ki je obsegal vse zvrsti glasbe, tako da se je za vsak okus nekaj našlo. Osebno me je najbolj impresionirala izvedba skladbe Three beats na flavti skladatelja Grega Patilla, ki od izvajalca zahteva tudi sposobnosti beatboxa.

Predstavila sem se s tremi skladbami, med katerimi je bila tudi Cvetje v jeseni. Mnogi so me po koncertu ustavili in me povprašali o instrumentu. V domu namreč živijo tudi študentje, ki prihajajo iz drugi delov sveta,

kjer citer ne poznajo. Ostali, ki pa so za citre že slišali, pa sploh niso vedeli, da je na citrah mogoče izvajati tako raznoliko glasbo.

V veliko veselje mi je, da lahko pripomorem k prepoznavnosti citer tudi izven naših meja.

Monika Rožej

CITRARSKO DRUŠTVO SLOVENIJE

NOTICE V LIPI

Marsikdo se vpraša, kaj žene ljudi tretjega življenjskega obdobja, da se kljub očitnim začetkom pozabljivosti in očitni artrozi prstov odločijo, da se pričnejo učiti igranja na citre. Je to neizpolnjena želja iz mladosti, ko so bili drugi časi in so citre poučevali le starejši citrarji samouki in skoraj na skrivaj? Mogoče strah, da bi nas svet odrinil in da razumevanje najdemo v glasbi? Morda končno odločitev, da s citrami pridobimo čas samo zase, saj do sedaj ob delu, družini in prenatrpanem delavniku, posebno ženske, tega časa nismo imele? Mogoče občutek, da se še lahko nekaj koristnega naučimo, kar nam drugi več ne priznavajo? Vsak po svoje si je našel inštrument. Včasih je bilo že dovolj, da se je pregledala stara podstreha, povprašalo pri še starejši teti ali pa enostavno kupilo šolske citre.

Sledile so prve ure z učiteljem. Teorija glasbe – nekaj malega je ostalo v spominu iz šolskih let, ostalo je učitelj razlagal po potrebi. Spominjam se, da sem svojo učiteljico na eni izmed prvih ur vprašala, koliko let je potrebnih, da se naučim igrati nekaj narodnih pesmi. Učiteljica se mi je samo nasmehnila. »Dve, tri leta?« sem vrtala dalje. Nato pa je odgovorila: »Jaz vsakega v enem letu naučim osnov igranja na citre.« Še danes se velikokrat spomnim njenega nasmeha. Minilo je že precej let in tudi narodne pesmi že zvenijo. Z znanjem je rasla tudi potreba po povezovanju z enako mislečimi. Starejši citrarji smo se enkrat letno srečevali na citrarskih delavnicah. Spletla so se prijateljstva in začela srečanja po domovih. Lansko leto je vzknila želja, da bi se citrarke z gorenjskega konca in okolice Ljubljane še bolj povezale. Poznale smo skupino Marjanke, Srebrne strune ... vendar so nam bile preveč oddaljene, da bi se jim priključile.

Oktober lani smo v društvu Lipa pri Univerzi za tretje življenjsko obdobje v Domžalah začele zares. Začetno učenje je prevzela profesorica Damjana Praprotnik, skupino citrark s predznanjem pa je v citrarsko skupino pod svoje okrilje prevzel profesor Peter Napret.

Prvič se je nova skupina predstavila 8. februarja 2014 v Mestni knjižnici Kranj, na

Prešernovem smenju. Za to priložnost smo si nadele začasno ime, Gorenjske citrarke. Idejo za stalno ime, Notice, pa nam je dal kar naš učitelj. Ja, verjetno zato, ker je včasih z branjem not kar nekaj težav. V skupini deluje 8 citrark. Notice smo do sedaj že več kot desetkrat nastopile na raznih prireditvah. Na vse nastope ne pridemo vedno v polni sestavi. Najlepše pa naše citre zazvenijo, ko nas na nastopih s svojo violino utegne spremljati prof. Peter Napret. Zahvaljujemo se mu za potrpljenje in razumevanje. Notice pa naj kar živahno igrajo do naslednje »notice« v Citrarju.

Marija Knific, citrarka v skupini Notice

CITRE NA URŠULI

Ob krušni peči, ki kraljuje v prijetni leseni sobici planinske postojanke na Sv. Uršuli nad Dramljami, se je na dveh glasbenih večerih (30. novembra 2013 in ponovitvi 25. januarja 2014) zvrstilo 80 obiskovalcev, ki so uživali ob zvokih skladb klasicističnih skladateljev, opernih napevov, cerkvenih pesmi, valčkov iz operet, koračnic, izvernih skladb za citre iz obdobja dunajske in praške romantike ter skladb skladateljev Ipavcev. Obiskovalcem jih je na različnih citrah iz obdobja Avstroogrške v živo zaigral citrar Ivan Zupanc, ki je vse citre pripeljal s seboj iz Ljubljane.

Z diapozitivi je predstavil zgodovino tega družinskega glasbila, vse citre pa so si obiskovalci lahko ogledali od blizu. Na ogled so bile tudi izvorne naslovnice starih notnih izdaj, originalni zavitki s starimi strunami ter fotografije citrarjev iz tega umetnostnega obdobja. Pozornost so vzbujale tudi vrhunsko izdelane strune, ki so si jih obiskovalci ogledali pod mikroskopi in z lupami. Ivan Zupanc jim je podaril zgoščenke s svojimi izvedbami skladb za citre iz obdobja romantike. Vse albume je sam posnel v živo, brez vsakršnih kasnejših posegov, zato ostaja tudi na posnetkih zven dunajskih citer v značilni avtohtoni žlahtnosti popolnoma neomadeževan in verodostojen.

Obiskovalce glasbenega večera je čakala topla izba z zakurjeno krušno pečjo. Poslušalci so lahko posamično poslušali citre na način iz sredine 19. stoletja, kjer zaradi resonance lesa citre zazvenijo kot orgle.

Na odru citer je med izvedbo Snežnega valčka skladatelja Tomasa Koschata zaplesala drobna lutkica iz leta 1870.

Na ogled je bila tudi stara fotografija citrarja iz ljudske igre v Šentjurju izpred leta 1900. Ivanu jo je nekoč podaril sedaj že pokojni Anton Šporer iz Šentjurja.

Tekst in foto: Primož Laubič

CITRE NA DRŽAVNI PROSLAVI

9. maja je v Kulturnem središču evropskih vesoljskih tehnologij (KSEVT) v Vitanju potekala državna proslava ob 10. obletnici vstopa Slovenije v Evropsko zvezo. Prireditev je imela naslov Orbitalni okteti, slavje ob 10. obletnici vstopa RS v Evropsko unijo in je bila neposredno predvajana na RTV Slovenija. Režiser Dragan Živadinov je k sodelovanju povabil različne vokalne in instrumentalne oktete, med njimi tudi citrarski oktet. Oblikovali smo ga člani Slovenskega citrarskega kvarteta in naše učenke: Anita Veršec in Ajda Ferlin (GŠ Brežice), Tomaž Plahutnik in Eva Poglajen (GŠ Kamnik), Janja Brlec in Maja Knez (GŠ Laško - Radeče), Peter Napret in Maja Rotovnik (GŠ Velenje).

Po naročilu režiserja smo pripravili skladbi Tri planike (B. Kovačič) in Telemannov kanon. Na proslavi se je izmenjevalo tradicionalno in sodobno in vse sodelujoče glasbene skupine so nastopale v zasedbi okteta. Za proslavo so izdelali posebno sceno, na kateri je osrednje mesto pripadalo prostoru za citrarje. Čeprav je potem druga skladba izpadla iz programa,

mislim, da smo vseeno imeli lepo vlogo na proslavi.

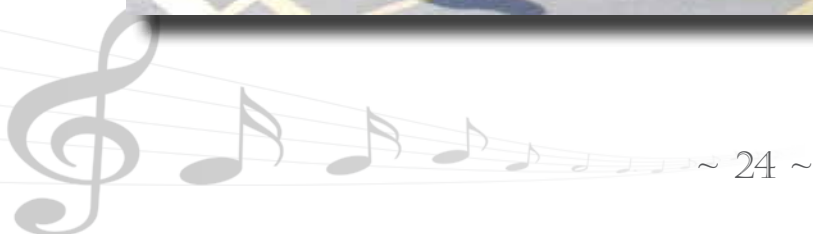
Ko me je v začetku leta poklical gospod Živadinov, sem bil kar malo presenečen, da se zanima za citre. Nekaj malega sem vedel o njem, recimo, da je bil soustanovitelj umetniškega gibanja Neue Slowenische Kunst ter da so njegovi gledališki projekti povezani z vesoljem, celo v pogojih breztežnosti. Večkrat sem o njem zasledil časopisne članke v zvezi s Hermanom Potočnikom Nordungom, slovenskim pionirjem astronautike. Zato sem najprej malo z rezervo jemal njegove telefonske klice kaj bi rad počel v zvezi s citrami. No prišlo je do zanimivega sodelovanja v Vitanju, v nenavadni stavbi, zgrajeni po idejnih načrtih vesoljske postaje kakršno si je menda zamislil Herman Potočnik.

Vsem, ki smo sodelovali v projektu, je bila to zelo zanimiva in lepa izkušnja. Razgovori z režiserjem so šli v smeri, da bi v prostorih KSEVT-a še kdaj zazvenele citre.

Peter Napret

*Stavba KSEVT-a tik pred začetkom proslave
foto: S. Ferlin Medvešek*

*Na generalki
foto: S. Ferlin Medvešek*

*Postavljanje scene v KSEVT-u
foto: P. Napret*

*Sodelujoči citrarji na proslavi
foto: S. Ferlin Medvešek*

TOPLINA BLIŽINE

Romantične citre so intimno in družinsko koncertno glasbilo, milozvočna skrinjica, v kateri so skrite simpatije nekdanjih izdelovalcev in čustva poslušalcev. Prenekateri so odete v barve in obrobe iz narave, parkov, trgov in stavb, ki so bile izdelovalcem prijazne, ljube in drage. Stari mojstri na Češkem, ki so jih izdelovali z ljubeznijo, so se z njimi poklonili lepoti svojega kraja. Raziskovalca očarata njihov estetski čut in diskretnost.

Predani stari izdelovalci citer so v začetku 20. stoletja podvomili, da zgolj temnejši furnir omogoča večjo preglednost strun, ki se v svetlih barvah dvigujejo nad temno podlago. Saj so bile *najlepše strune* že v toplih, celo živorumenih in živordečih barvah, najelegantnejše pa so bile sive! Secesija je v začetku 20. stoletja citre obdarila tudi z močnejšimi obrobami in s furnirji v toplih barvah ustvarjalnosti, ki so sproščale nekdanje zadržano domišljijo. Ko jih obračamo proti svetlobi, se ti furnirji zalesketajo, ugašajo in zasvetlikajo ter zableščijo, svetloba se v njih pretaka kot voda, ki žubori v bistrem potočku. Nekdanje intarzije iz bisernih matic, kjer neredko srečamo metulja, romantično pesniško prisposodo fanta, ki leta s cveta na cvet, ali angelčka, so nadomestile nove, večdelne furnirane intarzije z vitezi in njihovimi izbrankami, vilami, lovci, ptički in drugimi pravljimi bitji. Ker je človek bipolarno bitje, so upodobljena v paru, saj so citre *najlepše zazvenele, preden se je dekle uresničilo v fantu, ki jih je igral, da bi se izpolnil v njej. Ob zvokih citer sta se oba poistovetila s pravljimi bitji na intarzijah, ki so prisposode njunih trenutkov, ko sta bila srečna.* Tudi tu se je svetloba, zvesta življenju, rojstvu in ustvarjanju iskriavo poigravala z oblačili, pokrivali, cvetjem, listjem in travami ... *Citre so ju očarale in plemenitile na ljubek, nevsiljiv, poseben način; v objemu nežnega zvena svilenih strun sta začutila bližino, toplino srca, naklonjenost in neizrečeno hrepenjenje drug po drugem ... Zato je lepota romantičnih citer večna in prikrajšani smo, če jo zatajimo.*

Ob citrah.

Z naslovnice notnih izdaj za citre dunajske založbe Otto Maass (1899)

Po fantovi izpolnitvi so citre postale družinsko glasbilo.

Kadar dekle igra fantu, ga vabi v svojo bližino. Z naslovnice notne izdaje založbe Bossworth

Besedilo in fotografije: Ivan Zupanc

Furnirana intarzija na citrah Egidija Glasla, ki je citre izdeloval med letoma 1899 in 1939 v današnjem Chomutovu na Češkem. Ko jih premikamo proti svetlobi, se zalesketajo trave, fantove hlače, dekličina obleka in rokavi ter čepice. Pravljično toplino te intarzije s temnorjavim ozadjem plemenitijo razvezani akordi spremnih strun, podprti z mehкими basi, ki se ob vzvišeni, nebeško oddaljeni melodiji oglasijo kot bližnja harfa. Intarzija uteleša vso lepoto zvočne slike teh citer. Ko je fant na njih zaigral dekletu, sta njuni pravljici bitji oživeli v živega citrarja s poslušalko, ki sta se poistovetila s pravljico.

Friedrich Zankl, ki je svojo delavnico odprl leta 1851 v kraju Leitmeritz (Litomeržice) na Češkem, je za svojo nalepko izbral barvo travnikov in parkov ob reki Labi. Grozdje in listje vinske trte v njegovi intarziji iz biserne matice se v mraku prav tako zalesketajo v zeleni barvi. Temen furnir njegovih citer predstavlja kamniti tlak na glavnem trgu.

Črna barva je barva skrivnosti. Detajl dunajskih križnostrunskih citer Karla Kindla (1850-1915)

Zakaj so vretena melodijskih strun na Zanklovih citrah razporejena v obliki trikotnika, izvemo na steni pročelja, ki zapira streho najlepše stavbe na glavnem trgu v Litomeržicah. Ena od njenih krivin zaključuje citre ob vretenih melodije.

Elegijske citre Ladislava Kasala (1880-1943) z Litomyšľa na Češkem krasi furnir v topli barvi jesenskega listja iz drevoreda v mestnem parku v bližini glavnega trga. Temnejši ton je dobil šele po poliranju.

IZŠLA JE NOVA CITRARSKA ZBIRKA

Izšla nova zbirka skladb »Meditacije«, »Trenutki« in »Otroške pesmi«

Citrarsko društvo Slovenije je izdalo prvo zbirko pesmi v seriji nove glasbe za citre. Ideja se je porodila na sestanku Upravnega odbora v začetku tega leta. Prihodnje leto bo potekalo 44. Tekmovanje mladih glasbenikov Slovenije (TEMSIG), in sicer po treh letih ponovno tudi v kategoriji citre. Za kategorije 1A, 1B in 1C je bilo potrebno izbrati obvezne skladbe in tako se je porodila ideja o angažiranju komponista / komponistke za zapis novih obveznih skladb za citre. Po krajšem razmisleku sem poklicala komponistko Urško Orešič Šantavec in jo povprašala, če bi bila zainteresirana. In tako so kmalu nastali prvi čudoviti osnutki novih skladb za citre...

Zbirka obsega 11 skladb, tri meditacije, tri trenutke in pet otroških pesmi, za katere sem prepričana, da jih bodo mlajši citrarji zelo radi igrali. Zbirko pesmi je možno naročiti pri Citrarskem društvu Slovenije (za člane 12€, za nečlane 15€).

Irena Zdolšek

Avtorica o zbirki pesmi:

»Otroške skladbe, Meditacije in Trenutki po naročilu Citrarskega društva Slovenije so nastali v maju 2014. Čez spreminjanje tempa, karakterja in občutenj jih veže lahkotna brezčasnost, mirnost in enostavnost, gledana skozi oči otrok in mladih, ki glasbo že dojemajo kot večplastno energijo. Ta glasbena energija se odvije v relativno kratkem času, trenutku ene do dveh minut. "Otroške skladbe" so tako prilagojene tistim najmlajšim, začetnikom, katere usmerjamo, da glasbo sprva začutijo kot simboliko v povezavi z njihovim otroškim svetom, živalmi, predmeti. "Trenutki" so že širše glasbeno zastavljeni in razvijajo občutek za muzikalnost, v svoji glavnini so namenjeni nekoliko starejšim, "Meditacije" pa izžarevajo resnost in dopuščajo svobodo glasbene govornice; z dovršeno tehniko in muzikalno prepričljivostjo so primerne za vse starosti izvajalcev. Vsi trije cikli skladb imajo skupno tematsko noto in so skomponirani v stilu neoromantike, minimalizma in modernizma s primesmi folklorizma in swinga v sodobnem času.«

Urška Orešič Šantavec, 18.5.2014

O avtorici:

Urška Orešič Šantavec (rojena 1981) je leta 2005 z odliko diplomirala iz študija kompozicije in glasbene teorije na Akademiji za glasbo v Ljubljani (mentor prof. Pavel Mihelčič), leta 2009 iz klavirja (mentor prof. Andrej Jarc), 2011 pa zaključila še podiplomski magistrski študij iz kompozicije. V času študija je bila Zoisova štipendistka, za svoje komorne skladbe, ki jih je predstavila na dveh avtorskih večerih, je leta 2005 prejela študentsko Prešernovo nagrado. Njen skladateljski opus obsega različna solistična, zborovska, komorna in orkestralna dela. Med najpomembnejša dela si šteje: več samospevov in skladb za glas v različnih zasedbah (*Zdravica Stari trti*, *Zgubljena vera...*), priredbe slovenske ljudske pesmi (*Sem deklica mlada, vesela; Rožce...*), *Vitis Vinifera* – programska glasba o vinski trti, *Triton* za orkester, *Kremenov kamen s sonca* za moški oktet, več muzikalnih songov na besedila Ferija Lainščka (*Demoni, Afrodita, Biciklin...*) idr. Urška Orešič deluje kot samostojna glasbena umetnica: skladateljica, pianistka, korepetitorica in pevka različnih glasbenih zvrsti. Zaposlena je kot profesorica glasbenega stavka in solfeggia na Glasbeni gimnaziji v Celju.

Izšlo novo glasbeno delo »Lepa kot pesem«

Javni sklad za kulturne dejavnosti, zanj Daniel Leskovic, me je v začetku leta kontaktiral, da bo v letošnjem letu možna **izdaja enega glasbenega dela za citre, in sicer za namen citrarskega seminarja v Celju**. Dane možnosti sem bila zelo vesela in tako sva angažirala komponistko Tino Mauko. Po nekaj napotkih je sledil prvi sestanek, kjer sva ugotavljali, kaj zveni dobro in kaj ne najboljše na citrah, kmalu zatem pa je nastala čudovita tridelna pesem ...

Vsak udeleženec citrarskega seminarja v Celju bo tokrat dobil svoj izvod, kar je omogočil Javni sklad za kulturne dejavnosti (hvala!). Ostali bodo glasbeno delo lahko naročili pri Javnem skladu za kulturne dejavnosti (JSKD).

Irena Zdolšek

Avtorica o glasbenem delu:

»Predstavljam si občutke ob nečemu kar je lepo kakor pesem. Naslovi spodbujajo domišljijo, ki se dotika nečesa lepega. Trostavčna Skladbica se začne z zahtevnejšim in zvočno polnim delom, drugi stavek je lažji tudi po melodični liniji, tretji stavek pa je kakor lahek spomin, pesmi lep spomin, namenjen najmlajšim in povzame bistvo skladbice kot enostavno in lepo. Saj na koncu samo to obstane.«

Tina Mauko, junij 2014

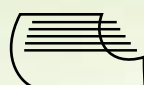
O avtorici:

Tina Mauko je diplomirala na Akademiji za glasbo v Ljubljani iz klavirja in kompozicije. Osvojila je številne nagrade, njeno ustvarjanje podpira tudi slovensko ministrstvo za kulturo. Glasba, ki jo Tina Mauko ustvarja je brezčasna in čutna, marsikdo jo doživlja kot neoromantično, hkrati pa avtorici uspeva krmariti med čermi že slišane klasične glasbe.

O urednici zbirke pesmi in glasbenega dela:

Citrarka **Irena Zdolšek** je diplomantka Visoke šole za glasbo in gledališče v Münchnu (2007), kjer je tega leta opravila tudi umetniško specializacijo. Poučuje od leta 2004, izpeljala je že več projektov in posnela dve solistični zgoščenki z gosti (Zither moves in Cvetje v Bachu). Poleg učbenika za citre je izdala tudi več zbirk pesmi (www.irena-citre.si).

Z obema skladateljicama je sodelovala tekom nastajanja skladb, nazadnje je pa zbirko pesmi ter glasbeno delo tudi uredila, revidirala, dodala prstne rede ter glasbene napotke.

CITRARSKO DRUŠTVO SLOVENIJE

CITRE

*Na citrah veliko strun imamo,
da lahko na njih bogato igramo.
Naprstnik brenka po strunah na ubiralki
in pri tem pomaga citrarski igralki.*

*Citre igrajo lepo melodijo,
ko so v kovčku, pa molčijo.
Na poševni mizi trdno stojijo,
ker tri noge citre in mizo držijo.*

*Ko se citre razglasijo,
čudno melodijo zadonijo.
Potrebno jih je dobro uglasiti,
sicer poslušalci želijo prekmalu oditi.*

*Citre uglasim s ključem
tako, da ga po vijakih sučem.
Zdaj citre igrajo uglaseno melodijo
in poslušalci ponovno prihitijo.*

*Ko se citre zaprašijo,
metličino pomoč dobijo.
Metlica za citre poskrbi,
ko konča, pa v kovček pohiti.*

*Na čiste citre se igra
melodija sonca jutranjega.
Profesor Napret pohvali me,
jaz pa veselim počitnic se.*

Klara Levec

Kulturno umetniško društvo Citre

NOTNE IZDAJE ZA CITRE (za standardno uglasitev) in CD-ji

UČBENIKI			
<i>Citre 1</i>	15 €		
<i>Citre 2</i>	15 €		
<i>Citre 3</i>	15 €		
<i>Citre 4</i>	15 €		
ZBIRKE PESMI (solo in dueti)			
<i>CITRE A</i>	7 €	Težavnost: 1-2	
<i>CITRE B</i>	7 €	Težavnost: 1-3	
<i>CITRE C</i>	7 €	Težavnost: 2-3	
NOVA GLASBA			
<i>Dva nokturna za duet citer</i>	12 €	Črt Sojar Voglar (*1976)	Težavnost: 4-5
<i>Amarilis / Zvezdasti janež za duo citre in violina</i>	12 €	Irena Zdošek (*1985) Sašo Volfmaier (*1982)	Težavnost: 4-5
CD-ji			
<i>Zither moves</i>	13 €	Sodobna in stara glasba.	
<i>Cvetje v Bachu</i>	10 €	Avtorske skladbe in priredbe slovenskih ljudskih pesmi – slovenski avtorji, aranžerji in izvajalci.	

Naročilo na [irena.zdosek@gmail.com] ali 031 337 567.